

Raimo Mäkelä

Jumalan ja ihmisen samanlaisuus ja erilaisuus

Jumalaa, ihmistä ja heidän suhdettaan koskevia perusmääreitä Raamatussa

- 2 Moos 3:14 (KR 1938): Jumala sanoi Moosekselle: "Minä olen se joka minä olen (*ehje asher ehje*)."
- 1 Moos 1: 26-28: Jumala sanoi: "Tehkäämme ihminen, tehkäämme hänet kuvaksemme (LXX: *eikoon*), kaltaiseksemme (*homioosis*), ja hallitkoon hän meren kaloja, taivaan lintuja, karjaeläimiä, maata ja kaikkia pikkueläimiä, joita maan päällä liikkuu." Ja Jumala loi ihmisen kuvakseen, Jumalan kuvaksi hän hänet loi, mieheksi ja naiseksi hän loi heidät. Jumala siunasi heidät ja sanoi heille: "Olkaa hedelmälliset, lisääntykää ja täyttäkää maa ja ottakaa se valtaanne. Vallitkaa - - kaikkea, mikä maan päällä elää ja liikkuu."
- Ps 8: Daavidin psalmi. Herra, meidän Jumalamme, kuinka suuri onkaan sinun nimesi maan päällä! Se julistaa sinun taivaallista kirkkauttasi. - - Kun minä katselen taivasta, sinun kättesi työtä, kuuta ja tähtiä, jotka olet asettanut paikoilleen - mikä on ihminen! Kuitenkin sinä häntä muistat. Mikä on ihmislapsi! Kuitenkin pidät hänestä huolen. Sinä teit hänestä lähes kaltaisesi olennon, seppelöit hänet kunnialla ja kirkkaudella. Sinä panit hänet hallitsemaan luotujasi, asetit kaiken hänen valtaansa.
- Jer 14:9: Sinä olet meidän keskellämme, Herra, ja me olemme otetut sinun nimiisi.
- 1 Moos 3:4-5: Käärme sanoi naiselle: "Ei, ette te kuole. Mutta Jumala tietää, että niin pian kuin te syötte siitä, teidän silmänne avautuvat ja teistä tulee Jumalan kaltaisia, niin että tiedätte kaiken, sekä hyvän että pahan." 22 (KR 1938): Ja Herra Jumala sanoi: "Katso, ihminen on tullut sellaiseksi kuin joku meistä, niin että hän tietää hyvän ja pahan. Kun ei hän nyt vain ojentaisi kättänsä ja ottaisi myös elämän puusta ja söisi ja eläisi iankaikkisesti!"
- Joh 10:33-35: Juutalaiset vastasivat [Jeesukselle]: "Emme me sinua minkään hyvän teon tähden kivitä, vaan jumalanpilknan tähden. Sinä teet itsesi Jumalaksi, vaikka olet ihminen." Jeesus vastasi: "Eikö teidän laissanne [Ps 82:6] sanota: 'Minä sanoin: te [tuomarit] olette

jumalia (LXX: *theoi* = *elohim*).? Niitä, jotka saivat Jumalan ilmoituksen, sanotaan siis jumaliksi.”

- Ps 58:2: Do you indeed decree what is right, you gods (*elam*, Revised Standard Version; KR 1992: Ovatko tuomionne oikeita, te vallanpitäjät?).
- 2 Piet 1:2-4: Yhä runsaampana tulkoon osaksenne armo ja rauha, jonka Jumalan ja meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen tunteminen antaa. Hänen jumalallinen voimansa on antanut meille lahjaksi kaiken, mikä kuuluu tosi elämään ja jumalanpelkoon. Olemmehan päässeet tuntemaan hänet, joka on kutsunut meidät kirkkaudellaan ja voimallaan. Näin hän on meille lahjoittanut suuret ja kalliit lupaukset, jotta te niiden avulla pääsisitte pakoon turmelusta, joka maailmassa himojen tähden vallitsee, ja tulisitte osallisiksi jumalallisesta luonnosta (*theias koinoonoi fyseos*).

I. Jumala erilaisena kuin ihminen

Absoluuttinen = ehdoton, riippumaton
 Analogiaton
 Luomaton
 Aluton ja loputon
 Muuttumaton
 Ei luontoa

II. Ihminen erilaisena kuin Jumala

Riippuvainen, relatiivinen
 Analoginen
 Luotu
 Alullinen
 Muuttuva
 Luontoa

III. Jumala ja ihminen erilaisuudessaan analogisesti samanlaisina**Jumala**

Ääretön ajassa = ikuinen, historiaton
 Ääretön paikassa, kaikkiallinen (omnipresenti)
 Kaikkivaltias (omnipotenti)
 Kaikkiviisas (omnisapientti)
 Kaikkietävä (omnisientti)
 Kaiken luonut tyhjästä (creatio ex nihilo)
 Aineeton, ruumiiton
 Näkymätön
 Kolmiykyys (triunitas, unitrinitas)

Ihminen

Ajallinen, ”puoli-ikuinen”, historiallinen
 Rajallisesti paikallinen
 Rajallisesti voimallinen ja vapaa ja vallan haltija
 Rajallisesti viisas
 Rajallisesti tietävä
 Rajallisesti luova
 Aineellinen, ruumiillinen
 Näkyvä
 Yksi ja yhteisöllinen

IV. Jumala ja ihminen samanlaisina luomisessa, lankeemuksen jälkeenkin ja ikuisesti, erilaisina kuin muu luotu

Henki, persoona, minä, hypostaasi, subsistenssi
 Itsetajuinen
 Subjekti
 Relationaalinen = suhteinen
 Sanallisesti kommunikoiva
 Persoonien välinen luottamus
 Totuuden tiedostava
 Hyvää arvostava ja tahtova
 Kauneutta kokeva ja tuottava
 Persoonallinen, itseys
 Singulaarinen = yksiköllinen
 Yksilöllinen, ainutlaatuinen, ainutkertainen
 Perikoreettinen = interpenetratiivinen
 Distinktiivisesti yksi

V. Jumala ehdottomasti, luotu ihminen suhteellisesti, langennut ihminen paljossa vääristyneesti**Jumala ehdottomasti ja luotu ihminen suhteellisesti**

Elävä, Jumala myös elämä
 Tosi, Jumala myös totuus
 Pyhä, Jumala myös pyhyys
 Hyvä, Jumala myös hyvyys
 Vanhurskas, Jumala myös vanhurskaus
 Oikeudenmukainen, Jumala myös oikeudenkaisuus
 Rakastava, Jumala myös rakkaus
 Armahtava, Jumala myös armo
 Kärsivällinen, Jumala myös kärsivällisyys
 Kaunis, Jumala myös kauneus
 Kirkas, Jumala myös kirkkaus

Langennut ihminen

Hengellisesti kuollut, fyysisen kuoleman alainen
 Valheellinen
 Epäpyhä, tuomion alainen
 Paha
 Väärä
 Epäoikeudenmukainen
 Itsekkyys, viha
 Tuomitseva
 Kärsimätön
 Ruma
 Pimeä